

Vol 30

Nru 165

Lulju - Settembru 2009

LART

Imqaddsa

RIVISTA BIBLIKA

L-ART IMQADDSA

Rivista Biblika
li toħroġ kull tliet xhur
mill-Kummissarjat ta' l-Art
Imqaddsa tal-Provinċja
Frangiskana Maltija

EDITUR:

P. Twanny Chircop OFM
Kummissarju ta'
l-Art Imqaddsa

GRAFIKA:

P. Joseph Magro OFM

BORD EDITORJAL:

P. Marcello Ghirlando OFM
P. Noel Muscat OFM
Mr. Louis Casha

DISTRIBUZZJONI:

Fra Lorrie Zerafa OFM

ABBONAMENT:

€10 fis-sena
€15 jew aktar Sostenitur

Kummissarjat ta'
l-Art Imqaddsa
8, Triq Santa Luċija,
Valletta, VLT 1188
Malta.

Tel: 21 242254

Fax: 21 252031

STAMPAT:

Best Print Co. Ltd.

Il-Materjal kollu li
jidher f'din ir-Rivista huwa
Copyright © tal-Kummissar-
sarjat ta' l-Art Imqaddsa u
l-Edizzjoni TAU, 2009

comalt@ofm.org.mt

www.ofm.org.mt

Werrej

5

24

30

39

- 5 **Meta l-Bażilika tal-Qabar hadet in-Nar**
-
- 15 **Pawlu ta' Tarsu (6)**
-
- 24 **Pellegrinaġġ taz-Żghażaġh**
-
- 30 **L-Aħħar Ikla ta' Ġesù mal-Appostli**
-
- 34 **Il-persuna ta' Ġesù skont S. Luqa**
-
- 39 **In-Nawfragju ta' san Pawl**
-
- 43 **Il-Misterju tat-Trinita (4)**
-

43

BENEDITTU XVI FL-ART IMQADDSA

Mid-9 sal-15 ta' Mejju, il-Papa Benedittu XVI ġie bhala pellegrin fl-Art Imqaddsa. F'ġimgħa intensa hu żar il-Ġordanja, Israel u l-Palestina, bl-iskop li jiltaqa' ma' l-insara lokali u jagħtihom messaġġ ta' kuraja u tama. Matul dawk l-istess ġranet il-Papa żar ukoll xi santwarji importanti tal-fidwa, fosthom il-Muntanja Nebo u l-post tal-Magħmudija ta' Ġesù fil-Ġordanja, il-Bażilika ta' l-Annuncjazzjoni f'Nazaret, il-Bażilika tal-Qabar ta' Kristu, il-Ġetsemani u ċ-Ċenaklu f'Ġerusalemm, Israel, u l-Bażilika tan-Natività f'Betlehem, Palestina. Kienet iżjara impenjattiva u intensa, li gābet magħha preparazzjonijiet kbar. Il-Kustodja ta' l-Art Imqaddsa kienet minn ta' quddiemnett fl-organizzazzjoni, b'mod partikulari dik tal-quddiesa li l-Papa ccelebra fil-wied quddiem il-Ġetsemani u fic-celebrazzjoni li saret fic-Cenaklu, imma wkoll fic-celebrazzjonijiet li saru f'Nazaret u f'Betlehem.

Minkejja li viżta papali ġġib magħha ħafna xogħol, u ħafna inkomprensjonijiet bejn l-organizzaturi, il-patrijiet Franġiskani tal-Kustodja ta' l-Art Imqaddsa taw eżempju ta' kortesija u ġentilezza li hallew edifikati saħansitra l-istess cerimonieri pontificji u l-aġenti tas-sigurtà tal-Papa. Dan ġhaliex fl-Art Imqaddsa xejn ma jista' jsir mingħajr tensjoni u firda. Dan sfortunatament jidher li hu ta' skandlu, quddiem sitwazzjoni li fiha l-insara huma biss 2 fil-mija tal-popolazzjoni, imma wieħed

...editorjal

*Benedittu XVI
fl-Art Imqaddsa*

jifhmu wkoll minhabba l-fatt li l-knejjes insara fl-Art Imqaddsa huma aktar minn 13, u l-istess Knisja Kattolika ghandha zewg organizzazzjonijiet kbar li jirraprezentawha, jigifieri l-Patrijarkat Latin u l-Kustodja Frangiskana ta' l-Art Imqaddsa.

Minkejja nuqqas ta' qbil li bil-fors jigri f'okkazjonijiet bhal dawn il-kapijiet insara, fosthom in-Nunzju Antonio Franco, il-Patrijarka Latin Fuoad Twal u l-Kustodju Patri Pierbattista Pizzaballa ilkoll iddikjaraw li kienu kuntenti bil-frott li halliet warajha din iz-zjara papali, l-aktar fost l-insara lokali, li kienu l-mira ewlenija tad-diskorsi tal-Papa, li gie esplicitament fuq zjara pastorali.

Waqt intervista li ghamel il-Kustodju, gie mitlub jaghti bilanc tieghu dwar iz-zjara ta' Benedittu XVI fl-Art Imqaddsa. Hu qal: "Mill-punt ta' vista pastorali il-bilanc hu assolutament pozittiv. Il-komunita kristjana jehtieg li tieqaf milli toqghod tibki fuqha nnifisha, ghaliex issa kulhadd sema' kliem qawwija u cari: m'intomx wehidkom, m'intomx abbandunati. Il-Papa qal dan f'diversi cirkostanzi. Tkellem b'mod mill-aktar car, imma minghajr ma ghalaq il-bibien quddiem hadd, u wera li hu possibbli, anke jekk l-insara huma ftit, li jiltaqghu u jitkellmu mal-partijiet kollha involuti. Hu wera f'dawl qawwi l-prezenza tal-komunita

kristjana, u din mhix haqa ta' kif gie u lahaq. Hemm bzonn li nibqghu ngħozzu din l-esperjenza". Rigward ir-rwol tal-Papa fid-diskorsi favur il-paci, il-Kustodju qal: "Il-process ta' paci ghandu r-ritmu tieghu. Hi haqa zgura li l-vjagg tal-Papa ghen biex titnaqqas il-biza', ghalkemm ghad hemm hafna biza'. Issa jmiss lilna li nimxu 'l quddiem tul it-triq li indikalna Benedittu. Nittama li l-Palestinjani jirriflettu dwar dan, minghajr ma jingarru zzejjed mill-emozzjoni. U li jergghu jsibu l-ghaqda bejniethom biex jaghmlu ghazliet qawwija u kuragguzi. U nittama li l-Israeljani jaghrfu l-aspirazzjonijiet gusti tal-Palestinjani".